

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001
тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83
E-mail: callcentre@minjust.gov.ua, themis@minjust.gov.ua,
Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Асоціація Міст України

вул. Січових Стрільців, буд.
73, 11 поверх, м. Київ, 04053

Щодо відповіді на лист

У Міністерстві юстиції України в межах компетенції розглянуто листа Асоціації Міст України від 13.03.2020 № 5-216/8, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України за № 9880-33-20 від 02.04.2020 щодо визнання спадщини особи, яка померла на тимчасово окупованій території, відумерлою та повідомляється.

Підстави визнання спадщини відумерлої визначені в статті 1277 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс).

Зокрема в абзацах першому, четвертому частини першої вказаної статті зазначається, що у разі відсутності спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття орган місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини, а якщо до складу спадщини входить нерухоме майно – за його місцезнаходженням, зобов'язаний подати до суду заяву про визнання спадщини відумерлою. Особи, які мають право або зобов'язані подавати заяву про визнання спадщини відумерлою, мають право на одержання інформації з Спадкового реєстру про заведену спадкову справу та видане свідоцтво про право на спадщину.

Відповідно до частин другої, третьої статті 1277 Кодексу, заява про визнання спадщини відумерлою подається *після спливу одного року з часу відкриття спадщини*.

Спадщина, визнана судом відумерлою, переходить у власність територіальної громади за місцем відкриття спадщини, а нерухоме майно – за його місцезнаходженням.

Спадщина відкривається внаслідок смерті особи або оголошення її померлою. Часом відкриття спадщини є день смерті особи або день, з якого вона оголошується померлою (частина третя статті 46 цього Кодексу (частини перша, друга статті 1220 Кодексу)).

При цьому, смерть фізичної особи відповідно до статті 49 Кодексу підлягає державній реєстрації та обов'язковому внесенню до Державного

№ 19319/9880-33-20/8.3.1 від 27.04.2020
Міністерство юстиції України
Горевець Є.М. (Перший заступник
Міністра) 27.04.2020 22:54

реєстру актів цивільного стану громадян в органах юстиції в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Частиною другою статті 3 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» (далі – Закон) передбачено, що державна реєстрація актів цивільного стану проводиться відповідно до цього Закону, Цивільного та Сімейного кодексів України та інших актів законодавства органами державної реєстрації актів цивільного стану.

Згідно з частиною першою статті 17 Закону, державна реєстрація смерті проводиться органом державної реєстрації актів цивільного стану на підставі:

1) документа встановленої форми про смерть, виданого закладом охорони здоров'я або судово-медичною установою;

2) рішення суду про встановлення факту смерті особи в певний час або про оголошення її померлою.

За відсутності документа про смерть, виданого закладом охорони здоров'я, державна реєстрація смерті проводиться на підставі рішення суду про встановлення факту смерті особи в певний час або про оголошення її померлою.

Державна реєстрація факту смерті, встановленого у судовому порядку, проводиться за заявою осіб, що були заявниками при розгляді судом справи, а також спадкоємців померлого при поданні рішення суду.

У разі направлення судом рішення про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення державна реєстрація смерті проводиться в день надходження копії такого рішення без звернення будь-якої особи, що передбачено пунктом 9 глави 5 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 року № 52/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 24 грудня 2010 року № 3307/5), зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2000 року за № 719/4940.

Про факт державної реєстрації акта цивільного стану органами державної реєстрації актів цивільного стану видається відповідне свідоцтво (частина перша статті 18 Закону).

У свою чергу особи, які мають право або зобов'язані подавати заяву про визнання спадщини відумерлою, мають право на безоплатне одержання інформації з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію смерті громадян (частина восьма статті 17 Закону).

Разом з тим інформуємо, що 18 січня 2018 року прийнято Закон України № 2268-VIII «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» (далі – Закон), частиною третьою статті 2 якого передбачено, що діяльність збройних формувань Російської Федерації та окупаційної адміністрації Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, що суперечить нормам міжнародного права, є незаконною, а будь-

який виданий у зв'язку з такою діяльністю акт є недійсним і не створює жодних правових наслідків, крім документів, що підтверджують факт народження або смерті особи на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, які додаються відповідно до заяви про державну реєстрацію народження особи та заяви про державну реєстрацію смерті особи.

Питання щодо порядку проведення державної реєстрації смерті на підставі документів, що підтверджують факт смерті особи на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, є предметом регулювання підзаконних нормативно-правових актів.

До прийняття нормативно-правового акта на реалізацію частини третьої статті 2 Закону факт смерті особи на тимчасово окупованій території може бути зареєстровано на підставі рішення суду, винесеного у порядку статей 317, 318 Цивільного процесуального кодексу України.

Слід зазначити, що справи про встановлення фактів, що мають юридичне значення, суд розглядає в порядку окремого провадження за правилами глави VI Цивільного процесуального Кодексу України.

Відповідно до статті 318 зазначеного Кодексу у заяві про встановлення фактів, що мають юридичне значення повинно бути зазначено:

- 1) який факт заявник просить встановити та з якою метою;
- 2) причини неможливості одержання або відновлення документів, що посвідчують цей факт;
- 3) докази, що підтверджують факт.

Перший заступник Міністра

Євгеній ГОРОВЕЦЬ

Згідно з оригіналом

Головний спеціаліст